गायत्रियै। गायत्री त्रिष्टुभे। त्रिष्टुब्जगत्यै। जगत्यनुष्टुभे। अनुष्टुप् पङ्क्त्यै। पङ्क्तिः प्रजापतये ॥ २ ॥ प्रजापतिर्विश्वेभ्यो देवेभ्यः। विश्वे देवा बृहस्पतये। बृहस्पतिर्ब्रह्मणे। ब्रह्म भूर्भुवः सुवः। बृहस्पतिर्देवानां ब्रह्मा। अहं मनुष्याणाम्। बृहस्पते यज्ञं गोपाय" इति। यजमानोक्तप्रकारेणाहं भूम्यादिलोकत्रयस्य पालकोऽस्मि तत्पालकदेवरूपेण भावितत्वात् तादृशोऽहं 'सवित्रा' प्रेरकेण देवेन, 'प्रसूतः' अनुज्ञातः सन्, 'आर्त्विज्यं करिष्यामि'। हे 'सवितर्देव', 'त्वां', एव 'एतं' ब्रह्माणं सर्व्वे यजमानाः 'वृणते'। कीदृशं त्वां, बृहस्पतिरूपेणावस्थितं 'दैव्यं' देवसम्बन्धिनं, 'ब्राह्मणं' ब्राह्मणजातिं, 'तत्' सर्व्वं वृत्तान्तजातम्, 'अहं', 'मनसे' मनोभिमानिने देवाय, 'प्रब्रवीमि', 'मनः', देवश्च 'गायत्रियै', देवतायै प्रब्रवीति, एवं गायत्र्यादयस्त्रिष्टुभादिभ्यो ब्रह्मपर्य्यन्तेभ्यो ब्रुवन्ति। तच्च 'ब्रह्मा', भूरादिलोकत्रयात्मकं 'देवानां', मध्ये 'बृहस्पतिः', एव 'ब्रह्मा', 'मनुष्याणां', मध्ये 'अहं', 'ब्रह्मा', हे 'बृहस्पते', 'यज्ञं', इमं 'गोपाय' रक्ष, अहमपि त्वत्प्रसादाद्रक्षामीत्यभिप्रायः ॥

(४) अथाग्निध्रेणाभिगृह्यमाणस्योत्करस्यानुमन्त्रणे मन्त्रमाह। "इदं तस्मै हर्म्यं करोमि। यो वो देवाश्चरति ब्रह्मचर्य्यम्। मेधावी दिक्षु मनसा तपस्वी ॥ ३ ॥ अन्तर्दूतश्चरति मानुषीषु" इति। हे 'देवाः', 'वः' युष्मानुद्दिश्य, 'ब्रह्मचर्य्यं', 'चरति' नियमं करोति, 'तस्मै' नियमवते, 'इदं' इदानीं,